

KINH VÔ MINH LA-SÁT TẬP

QUYỂN TRUNG

Lại nữa, vì ý nghĩa gì mà đưa ra ví dụ này? Đây không phải là lời nói thêu dệt, không phải là nói không đúng lúc. Vì sao? Vì muốn phát triển rộng lớn ý nghĩa thâm diệu của pháp Phật. Vì muốn làm sáng tỏ lý nhân duyên nên đưa ra nhiều cách thí dụ.

Nói về thành của vua là dụ cho ba cõi. Trong thành ba cõi có khổ về sinh già, bệnh, chết, ưu bi khổ não, khổ vì yêu thương mà xa lìa, khổ vì cầu không được, khổ vì oán ghét mà gặp nhau, hủy báng mắng nhiếc, bêu xấu, giữ giới, phá giới,... vô số các khổ như vậy không thể nào kể hết. Bệnh dịch phiền não làm tan mất các căn lành, Bồ-tát thương yêu họ giống như mẹ thương yêu ghé con. Lại còn làm bạn thân thiện với chúng sinh, lập lời thề dũng mãnh cứu vớt hết thảy. Biết rõ sinh tử do nhân quả kết tập, hiểu rõ về chánh pháp hay phi pháp, có đầy đủ bốn nhiếp pháp, thành tựu nhất thừa, có tâm rộng lớn với chúng sinh, quán sát đau khổ vì mãi bị luân hồi nơi năm đường, luôn bị rấn độc bốn đại, oán giặc năm ấm, xóm trống sáu nhập, bị hại do sự yêu thương, dối trá, thân thiện, ngu si, cố chấp vào ngã và ngã sở. Những chúng sinh ấy bị phiền não trôi buộc, vì sao không cứu vớt họ?

Sau khi suy nghĩ như vậy, Bồ-tát rời khỏi cung điện xuất gia, mặc áo giáp tinh tấn, dùng thần chú bốn nhiếp để tự hộ vệ, dùng thuốc hay thân Niệm xứ để xoa thân, lấy công đức nhẫn nhục để làm mâu giáo, ở trong vô lượng kiếp luôn tu tập trí tuệ giống như kiếm bén, chuyên tâm chánh niệm, giống như đường lớn của vua. Khi ngồi nơi đạo tràng, quán sát các căn nguyên đau khổ của tất cả chúng sinh, phát thệ nguyện rộng lớn quyết nhổ bỏ gốc đau khổ ấy. Nguồn gốc khổ này bức bách muôn loài, là khổ não rất lớn, đứng đầu nơi các tai họa; bị chín mươi sáu loại ngu si che lấp nên không biết rõ về nguyên nhân hoạn nạn sinh già, bệnh, chết. Khi Bồ-tát quán sát đúng đắn thì thấy vô lượng khổ não của sinh già, bệnh, chết. Hiểu nghĩa ấy rồi, Bồ-tát hỏi già:

–Người tên là gì?

Già trả lời:

–Tôi tên là già.

Bồ-tát hỏi:

–Người làm già thế nào?

Già trả lời:

–Già tôi có thể làm già cả ba cõi.

Bồ-tát hỏi:

–Người đã làm gì?

Già trả lời:

–Tôi không làm gì cả.

Bồ-tát hỏi:

–Người vì ái lạc mà bị đói khát, người luôn nhớ nghĩ giống như sóng nắng cây chuối, cuối cùng đều bị tan hoại. Người là sóng nắng hiện lên giữa đường hiểm trở có thể diệt bỏ sự vui thích của sáu căn, hủy hoại thân mạnh khỏe như mưa đá làm hoại hoa, đời đổi sức mạnh, làm khô cạn sáu tình. Tại sao nói rằng không làm gì?

Già trả lời:

–Việc này đúng thật là như vậy.

Bồ-tát hỏi:

–Hai chữ già và chết, trong ba cõi đều nghe mà không hiểu về ý nghĩa?

Già nói:

–Ông đã hiểu biết rất rõ về tôi.

Bồ-tát hỏi:

–Người thứ hai kia là gì?

Già trả lời:

–Nó tên là chết.

Bồ-tát hỏi chết:

–Tên của người sao thô ác quá vậy?

Chết trả lời:

–Không những cái tên thô ác mà việc làm của tôi càng rất thô ác. Tất cả các loài trong thế gian như Trời, Người, A-tu-la, cả đến Dạ-xoa, Quỷ thần tôi đều giết sạch. Như đại La-sát có thể phá hoại đất nước, tôi cũng vậy, có thể phá hoại mạng sống của tất cả hữu tình.

Bồ-tát hỏi:

–Kỳ quái thay! Người rất ác, chẳng có chút lòng Từ bi. Người đi tới khắp mọi nơi chốn, với nghiệp ác độc hèn hạ không gì hơn người.

Chết trả lời:

–Việc ấy chính là bản chất của tôi.

Bồ-tát hỏi:

–Bản chất của người mặc dù là như vậy, nhưng với tâm và sức mạnh của ta, ta sẽ đánh bại được người. Dù khó thu phục người nhưng ta sẽ tinh tấn, quyết chiến thắng người. Giống như sóng lớn nơi biển cả không thể xô đẩy được núi, cũng vậy, người đừng hòng giết được ta.

Chết nói:

–Tuy ông nghĩ như vậy nhưng e rằng ông chưa thể chế phục được tôi.

Bồ-tát hỏi:

–Vì sao người nghi ngờ ta không có khả năng thu phục người?

Chết trả lời:

–Nếu ai tinh tấn, có phương tiện thiện xảo mới có thể thu phục được tôi. Tôi nghi ngờ ông chưa có đủ tinh tấn, dũng mãnh.

Bồ-tát nói:

–Người hãy quán sát ta. Ở trong vô lượng kiếp, ta dùng phương tiện Từ bi đã đem thân mạng mình thay thế cho các chúng sinh, kể cả phải gặp oán thù sâu nặng. Giả sử dùng kiếm bén chẻ thân thể ta ra từng mảnh, nhưng ta luôn có lòng Từ bi với họ, phương tiện ấy đủ tiêu diệt người không?

Chết trả lời:

–Cần gì nói nhiều về những chuyện đã qua đến thế, đâu đủ để trấn áp khiến tôi phải khổ não. Tôi sẽ thật lòng nói rõ nguồn gốc cho ông. Nguồn gốc ấy chính là sinh. Sinh tức sinh ra vô lượng khổ não cho tất cả thế gian. Rắn độc bốn đại, giặc oán năm ấm, đồ đựng sáu tình, luân hồi trong năm đường đều do sinh gây ra. Sinh này ban đầu đã sinh ra tất cả khổ, hướng chi là chặng giữa và sau cùng. Ai thọ sinh thì cũng khổ giống

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

như chúng tôi, không thể tính đếm. Nếu ai xả bỏ sinh thì không còn tai họa. Tất cả tai họa đều do sinh gây ra. Ví như không có củi thì không bị lửa thiêu đốt, nếu không có rừng thì không bị búa chặt, nếu không có bình thì không bị chày đập vỡ, như không có hoa thì không bị sương phá phá hoại. Với những ví dụ này đủ biết sinh tạo ra quá nhiều tai họa. Nay ông nhất quyết thề nguyện muốn tiêu diệt chết thì hãy trừ diệt sinh trước. Vì có sinh này nên có già, bệnh, chết ưu bi khổ não. Trong các tai họa, nó đều có thể lực.

Bồ-tát nói:

–Ta hiểu việc này, nếu có núi thì Kim cang sẽ làm hoại. Nếu không có núi thì Kim cang dù cứng nhưng làm sao hoại được? Phạm có thân tất có các khổ. Nếu không có thân thì khổ ở đâu?

Bấy giờ, Bồ-tát liền buông bỏ già và chết nhưng bắt sinh lại hỏi:

–Người tên gì?

Sinh trả lời:

–Tôi có rất nhiều tên. Nhưng trong đó, tên nổi tiếng, thù thắng nhất là sinh.

Bồ-tát hỏi:

–Vì sao đặt tên sinh?

Sinh trả lời:

–Ông hãy tự quán sát.

Bồ-tát liền tự quán sát sinh rồi nói:

–Rõ ràng là sinh này đã có mặt trong tất cả cõi. Từ hai nghĩa hợp lại mà sinh ra nghĩa sinh.

Sinh nói:

–Trí tuệ của ông chân thật, chẳng điên đảo, hiểu rất đúng.

Bồ-tát hỏi:

–Sinh này sinh ra tất cả khổ. Vì sao không đặt tên là Phát Sinh Tất Cả Khổ mà chỉ đặt tên sinh?

Sinh trả lời:

–Tôi có lỗi đúng như ông đã nói.

Bồ-tát hỏi:

–Người không biết rằng ta có lời thề nguyện kiên cố để đoạn trừ người sao? Ta dùng lòng Từ bi để diệt trừ tất cả khổ trong thế gian.

Sinh trả lời:

–Lành thay! Lành thay! Đúng như lời ông đã nêu. Tôi không có quyền lực, chỉ theo người khác, hữu bắt tôi làm theo. Nam tử nơi các hữu được thế lực đó có thể sinh ra tất cả khổ của sinh tử. Nếu không tin sao ông không tự quán xét.

Bồ-tát suy nghĩ: “Nếu ta quán sinh thì sẽ biết hữu. Ba hữu này là ba con rồng lớn có thể mưa dữ trút xuống sông sinh rồi chảy vào biển chết. Do sông làm nhân duyên nên đẩy chúng sinh chìm đắm trong biển khổ.” Bấy giờ, Bồ-tát liền thả sinh mà bắt hữu, quở trách:

–Vì tất cả các loài ta nguyện làm bậc cứu vớt, cầm kiểm trí tuệ chém quân thù. Vì sao người dám buông lung bồi thêm sức cho sinh?

Hữu trả lời:

–Móc câu bốn thủ kéo tôi bỏ trong hữu. Bốn thủ mạnh mẽ nên luôn bắt những kẻ ngu dại. Tôi làm sao không thể nghe lời.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Bồ-tát liền bỏ hữu để quả trách bốn thủ:

–Người nếu có gì để cho hữu? Người chỉ làm cho các khổ tăng trưởng thì đâu có gì là cho hữu?

Thủ trả lời:

–Ví như hư không chẳng thể mọc cây cối, phải có đầy đủ nhân duyên là đất nước thì mới mọc cây cối. Nếu không có nước ái thì làm gì sinh cây hữu? Ông không nên quả trách tôi.

Bồ-tát bèn thả bốn thủ rồi bắt ái. Ái nói với Bồ-tát:

–Con vua Tịnh Phạn! Xin hãy đến đây! Trong vô lượng kiếp ông đã tạo nhiều công đức, tu tập các hạnh lành. Oai lực của ông hơn hẳn Phạm thiên, Đế Thích. Ông nên định tâm lại để nhận chút cúng dường của tôi.

Bồ-tát hỏi:

–Ông lấy gì cúng dường?

Ái trả lời:

–Tôi cúng dường bằng thú vui nơi năm căn thọ nhận năm dục.

Bồ-tát hỏi:

–Năm căn này có gì mà mời ta?

Ái trả lời:

–Tôi lấy sắc, hương, vị, xúc để mời ông.

Bồ-tát hỏi:

–Người lấy sự thơm ngon của quả độc để mời ta sao?

Ái nói:

–Vì sao nói độc?

Bồ-tát:

–Năm dục này ví như bắt con dê quăng trong lửa, như người mù rớt xuống hang sâu. Nó xa lìa đường giải thoát, lấp bít cửa Niết-bàn. Người có trí thậm chí trong mộng còn xa lìa năm dục hướng chi là khi thức.

Ái nói:

–Năm dục của chư Thiên không vượt trội sao?

Bồ-tát nói:

–Nó như huyễn như mộng. Dù Thiên nữ Tôn-đà-la đẹp đẽ như mặt trời, ở trên cõi trời ca hát vui chơi nơi cung điện, khi phước hết, qua đời rồi trở lại trong địa ngục, đâu phải chuyện để lừa gạt.

Ái nói:

–Ông chê cõi Dục, còn chư Thiên ở cõi Sắc chẳng lẽ không vui sao? Trong cõi Sắc ấy chú tâm thiền định, ít bị hoạn nạn.

Bồ-tát:

–Ta biết rõ những khổ hoạn trong cõi Sắc ấy.

Ái hỏi:

–Ông quán sát thế nào mà biết được?

Bồ-tát trả lời:

–Mặc dù thiền định sinh vào cõi Phạm thế, nhưng khi phước hết thì qua đời cũng có thể bị đọa vào ba đường ác. Ví như bị đốt nóng lại lấy nước lạnh tưới vào. Chúng sinh vì phước mỏng nên chịu khổ não trong luân hồi.

Ái nói:

–Như chỗ ông hiểu thì cõi Hữu đánh là tối thượng, nhưng tâm ông quê mùa như cỏ lau.

Bồ-tát hỏi:

–Sao gọi là Hữu đánh?

Ái thưa:

–Bốn cõi nơi cõi Vô sắc tên là Hữu đánh.

Bồ-tát hỏi:

–Bốn cõi nơi cõi Vô sắc có thể là tướng ra sao?

Ái đáp:

–Tất cả chư Thiên trong cõi Vô sắc ấy định tuổi thọ là tám vạn đại kiếp.

Bồ-tát hỏi:

–Đại kiếp ấy khi hết thì được những gì?

Ái trả lời:

–Tám vạn kiếp hết gọi là chấm dứt.

Bồ-tát nói:

–Ô hô! Lạ thay! Quán cõi Dục thì khổ não vô lượng. Quán cõi Sắc thì thể tánh tất bị hư hoại, đến bốn cõi nơi cõi Vô sắc thì cũng không thoát khỏi cái chết. Trong thế gian vui ít khổ nhiều, thật đáng thương thay.

Ái nói:

–Nếu ông muốn ra khỏi cảnh giới của tôi thì tìm cầu hoan lạc ở đâu?

Bồ-tát hỏi:

–Cảnh giới của người hiện hữu ở nơi chốn nào?

Ái trả lời:

–Tất cả các pháp hữu vi là cảnh giới của tôi.

Bồ-tát nói:

–Tất cả các pháp hữu vi luôn thao túng cái chết là cảnh giới của người. Còn ta nay dốc vượt khỏi cảnh giới hữu vi, nơi mà chết không đến được, vĩnh viễn xa lìa chỗ chết, không còn chỗ yêu thương mà phải xa lìa, oán ghét mà phải gặp nhau, không có chỗ cho sinh, già, bệnh, ưu, bi, khổ não, chỗ tận cùng của năm ấm, chỗ diệt bỏ năm căn, chỗ các căn không được tác dụng, chỗ bình Nhất thiết trí phát cam lộ. Những chỗ như vậy lẽ nào chẳng phải là ra khỏi cảnh giới của người sao?

Nghe vậy, ái cười to nói:

–Vô lượng bậc Đại tiên như Tỳ-du-mật-đa-la, Bà-sát... đều nói như vậy nhưng chưa có ai đạt được.

Bồ-tát nói:

–Mặc dù họ mong cầu nhưng vì họ không biết cách.

Ái hỏi:

–Còn ông có cách gì?

Bồ-tát nói:

–Người hãy bỏ thói làm mê hoặc chúng sinh và sự kiêu mạn to lớn. Ta sẽ tiêu diệt người giống như voi lớn nhỏ cỏ con.

Ái nói:

–Lành thay! Ông có lòng Từ bi lớn với chúng sinh. Tôi chỉ nương vào thọ nên trước hết ông hãy nắm bắt lấy thọ.

Bồ-tát nói:

–Ta nay quán xét tất cả hữu, sinh rất kỹ. Ai cũng đều sợ hãi thể tướng của khổ. Các căn giống ruồi lay động mong cầu nơi lạc, lạc không tự tại, chỉ do người khác mà có lạc, nó là pháp đối trá, hư vọng, tạm có. Kẻ ngu si mặc dù luôn bị lạc tạo tình mà không biết nhàm chán. Lạc tạo mọi buồn lung, có thể cướp mất các căn, mê hoặc lòng người, rơi vào hang sâu phàm phu. Như ruồi rớt trong mật, được vị ngọt rất ít mà tổn thất rất nhiều. Không phân biệt được tốt xấu, hễ thấy thì sinh ái. Như lấy dầu rót vào lửa lớn thì lửa cháy càng dữ dội hơn. Ái hãy đứng đây, đợi ta bắt thọ về rồi sau sẽ trị người. Tội lỗi của người và thọ như nhau nên cần phải trị tội người.

Ái nói:

–Con vua Tịnh Phạn! Mặc dù ông mạnh mẽ, có ý muốn như vậy nhưng e rằng cũng không thể ngăn chặn được tôi. Vì sao? Vì thuở xưa, có đại Tiên nhân đầu vàng ra đời vào thời kỳ an lành, sống tám vạn tuổi, đạo đức sâu dày vậy mà không thể làm tổn hại được tôi, huống chi là ông ở vào đời sau cùng, xấu ác, tuổi thọ ngắn ngủi không đầy một trăm.

Bồ-tát hỏi:

–Ta xuất hiện vào đời ác sao?

Ái nói:

–Đúng là xuất hiện vào đời ác.

Bồ-tát:

–Hôm nay dường có bị phiền não quấy nhiễu, ra đời vào thời kiếp ô trước xấu ác nhưng nếu không phá trừ cửa vô minh của người thì làm sao được gọi là Đại trưởng phu?

Ái nói:

–Xin hãy dừng lại, chớ tự đề cao mình.

Bồ-tát bảo:

–Ta khen ngợi đúng thời chứ chẳng phải là phi thời... Đúng lúc đúng nơi là lời nói chân thật, lời nói có nghĩa. Ví như không thể che ánh sáng mặt trời mới mọc, cũng vậy, khó che được ánh sáng của bậc Trí đại nhân.

Ái nói:

–Tôi quan sát chí của ông, mặc dù mạnh mẽ, tinh tấn, nhưng chưa thành tựu. Lại tự khen mình, giống như mây sấm giáng trận mưa lớn làm chim chóc vui mừng. Còn ông chỉ nổi mây sấm mà chẳng thấy nước mưa. Như vậy trời hạn hán mà sấm chớp thì có lợi ích gì. Lấy ý này mà lường thì lời nói của ông là không thật.

Bồ-tát nói:

–Ta sẽ kể người nghe việc không hư dối. Trong vô lượng kiếp, ta đã tô bồi những hạnh lành, nhất tâm định ý. Với kiếm bén trí tuệ, ta sẽ chém người.

Ái nói:

–Làm sao chết được?

Bồ-tát nói:

–Ai quấy nhiễu ta bằng những tiếng ca hát này thì kẻ ấy bắt tay với nghiệp phiền não, sỡ vào cây đàn ba cõi làm não loạn, mê hoặc tất cả chúng sinh đua nịnh.

Ái nói:

–Thật sự tôi muốn hướng dẫn như người ca hát này muốn đánh đàn. Vì đây là sở trường của tôi. Hiện nay tôi bị hấn bắt làm, bị hấn sai sử.

Bồ-tát hỏi:

–Đó là ái phải không?

Ái đáp:

–Đúng vậy!

Bồ-tát hỏi:

–Ái là ngọn lửa dữ thiêu cháy khắp mọi nơi. Ái ấy đắm vào lạc thì đều rơi trong ái. Kẻ ngu dại rơi vào đó giống như con thiêu thân đâm đầu vào lửa.

Ái nói:

–Ông quán sát rất tận tường.

Bồ-tát nói:

–Ta biết mọi sự ham thích các vui trong sinh tử chần chẫn đều do ái làm hại. Cũng như các loài chim thú vì ham mùi vị nên tất bị sập bẫy.

Ái nói:

–Ông thật sự biết rất rõ. Nhưng tôi có thể làm cho các kẻ phàm phu đắm vào thú vui của hữu, đời sau sẽ bị đau khổ. Chúng sinh ham thú vui của hữu đều do tôi tạo ra. Cho đến sinh lên cõi trời Hữu đảnh còn phải trở lại bị đọa lạc.

Bồ-tát:

–Người nói chẳng đúng sự thật. Trên thế gian khao khát nhất không gì hơn ái. Giống như khát mà uống nước muối thì càng khát gấp bội. Cũng vậy, uống nước hữu thì càng tăng thêm ái.

Ái nói:

–Ông đừng giết tôi.

Bồ-tát:

–Mặc dù người nói điều tốt lành nhưng trong lòng đầy độc ác. Nếu không trừ khử người thì ta làm sao an ổn? Dầu vậy nhưng người hãy đợi đấy, ta sẽ đến bắt thọ.

Bồ-tát suy nghĩ: “Do đâu có thọ?” Thế rồi Bồ-tát tận lực cố gắng, thân tâm dững mãnh không chút khiếp sợ, từ bỏ sự ồn náo đạt được tịch định, vào quả vị Nhất thiết trí liền thấy thọ và nói với nó:

–Từ lâu xa đến nay người đối gạt chúng sinh, ta là người bạn không mời của chúng sinh. Từ nay trở về sau người không được quấy nhiễu họ nữa.

Thọ nói:

–Tôi quấy nhiễu họ những gì?

Bồ-tát:

–Ai thọ thân thì thể tánh đều khổ, giả vờ hiện tướng vui vẻ để làm mê hoặc kẻ phàm ngu. Mặc dù hiện người thân thiện nhưng thật ra là kẻ thù lớn.

Thọ nói:

–Thật sự có lỗi ấy nhưng các chúng sinh vẫn tham đắm vào tôi, giống như ong lấy hoa chỉ ham mùi vị nhưng lại quấy nhiễu không dừng.

Bồ-tát nói:

–Người nói rất đúng. Giống như vì thích vào biển mà người ta phải gặp đủ mọi tai nạn, vì thích xông vào trận chiến, cung tên như mưa tuyết, nào mâu giáo để tàn hại nhau, vì do ham muốn mà băng qua nơi xa xôi hiểm trở, đồng hoang đói khát nhiều gian nan. Vì do ham muốn mà gây các hạnh khổ, nào đâm đầu xuống vực sâu, nhảy vào lửa, nằm trên gai góc bỏ ăn uống, ngồi trên gai cỏ, mặc bằng vỏ cây và cỏ, ăn rau trái, vì ham muốn mà làm các khí cụ cày ruộng, đào đất, trồng cây, xây nhà cửa, may y phục. Những việc như vậy cho là vui nên gây vô lượng khổ.

Thọ nói:

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

–Đúng như vậy. Nhưng tôi có thể làm cho tất cả chúng sinh vì do ham muốn mà chịu vô lượng khổ. Tôi rất thô tháo, không khi nào đứng yên. Những chúng sinh đắm chìm vào lạc thọ nói rằng tôi luôn như vậy.

Bồ-tát nói:

–Tất cả chúng sinh thật đáng thương. Lúc nào cũng bị người làm mê hoặc. Vì chúng sinh ngu ám nên bị người quấy nhiễu.

Thọ nói:

–Tội lỗi của tôi không chỉ bằng chừng ấy mà còn nặng hơn thế nữa. Nó vận động lưu chuyển từ vô thủy đến giờ. Tất cả chúng sinh luôn thọ nhận tôi mà không biết nhàm chán. Giống như đem dầu quăng vào lửa thì lửa vẫn không biết đủ. Tất cả đều tham đắm vào lạc. Tôi không có lỗi gì cả.

Bồ-tát nói:

–Hôm nay, ta đến gần bên oán tặc ái Bồ-tát lớn tiếng hô to và rút kiếm trí tuệ muốn đến chém ngay.

Ái nói:

–Nhưng do thọ chứ đâu phải lỗi của tôi. Xét theo lời ông thì hãy chém thọ. Vì nếu không có thọ thì không có ái.

Thọ nói:

–Tôi không có quyền gì cả vì bị xúc sai khiến. Dù ông có hại tôi thì ông cũng không có lợi gì cả.

Bấy giờ, Bồ-tát đã hiểu về thứ lớp, dùng tay trí tuệ rờ vào xúc, nói:

–Người tên là gì mà gây khổ đau cho chúng sinh đến thế? Do người mà có thọ, làm cho hai chân sinh tử càng tăng trưởng, bít lấp cửa Niết-bàn?

Xúc nói:

–Vấn đề sinh ra thọ thì thật đúng như vậy nhưng nhờ ba nhân duyên mà xúc mới được sinh. Giống như phải có dùi, lửa và công của người hợp lại mới phát ra lửa. Tôi cũng vậy, có đủ ba việc nhãn, thức, duyên hòa hợp lại mới sinh ra xúc, do xúc làm duyên mà sinh ra thọ. Nếu không có lục nhập thì làm sao có tôi?

Bồ-tát nói:

–Người nói đúng. Nếu lìa ba nhân duyên thì không có xúc. Nguồn gốc sinh ra xúc thì gần với sáu căn. Xúc! Người hãy đợi đây, ta phải đi bắt sáu căn, kẻ đồng tội với người.

Khi đã rõ tướng của xúc rồi, Bồ-tát lại tìm sáu căn, nói:

–Sáu căn này là tổ yến, như bọt nước, như mụn nhọt mới mọc, không bao lâu sẽ bị vỡ tan, có sức mạnh gì mà tự cao như vậy?

Sáu căn nói:

–Vì sao ông nói như vậy?

Bồ-tát nói:

–Vì có người nên làm xúc thêm năng lực. Đã từ mình sống tung hoành còn làm duyên sinh ra các khổ. Ta đã dẹp bỏ sự tranh cãi, đâu thèm tranh cãi với người.

Sáu nhập nói:

–Dù tôi nhỏ bé nhưng có thể sinh ra xúc.

Bồ-tát nói:

–Ta quán nguồn gốc của xúc là do người. Sáu nhập là ngôi nhà lớn chứa vô lượng khổ não. Người luôn buông lung, điên cuồng tâm không bao giờ tịch tĩnh, luôn thô tháo

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

không hòa thuận, cứ chạy theo duyên không biết nhàm chán. Sáu căn ngu đại tham lam sáu xúc để tìm kiếm sáu trần.

Sáu nhập nói:

– Tâm chúng sinh rộng lớn, ông muốn điều phục tôi thì phải chiến thắng danh sắc trước. Nếu ông cố sức khổ nhọc để ngăn cản tôi thì trước hết nên thu phục danh sắc.

